

สรุปผลการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 17
ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม ถึงวันที่ 8 เมษายน 2537

กองการฝึก
ศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

สารบัญ

หน้า

1. บทนำ	1
2. วัตถุประสงค์การฝึกอบรม	1
3. หลักสูตร	1
4. วิธีการฝึกอบรม	2
5. การประเมินผลหลักสูตร	3
6. สรุปผลการฝึกภาคทะเล	6
7. ผลการประเมินผลการฝึกอบรม	11

ภาคผนวก

1. หลักสูตรการฝึก	18
2. รายชื่อนักศึกษาที่ร่วมฝึก	22
3. ประมวลภาพกิจกรรมการฝึก	25

I. บทนำ

หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยศูนย์พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 17 โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 29 มีนาคม ถึงวันที่ 8 เมษายน 2537 รวม 11 วัน ภาวได้ชื่อหลักสูตรเทคโนโลยีการทำประมงทะเล หลักสูตรประกอบด้วย การเรียนภาคทฤษฎี ซึ่งบรรยายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการทำประมงทะเลและเครื่องมือประมงทะเล การใช้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมประมง การเรียนภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการทำและประกอบเครื่องมือประมง การเก็บอวน ถักอวน ผูกเบ็ด ต่อเชือก เจียนต่าง ๆ ยังมี การฝึกภาคทะเลและกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ เช่น สสำรวจหมู่บ้านชาวประมง ทักษะศึกษา โรงงานผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ทำเครื่องมือประมง ซึ่งมีนักศึกษาเข้ารับการอบรมครั้งนี้ ทั้งสิ้นรวม 30 คน จำแนกตามสถาบันที่เข้ารับการฝึกดังนี้

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	11 คน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	3 คน
มหาวิทยาลัยแม่โจ้	16 คน

II. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

1. เพื่อให้ให้นักศึกษาเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการทำประมงทะเลโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมประมง
2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีประสบการณ์ด้านการออกแบบและสร้างเครื่องมือประมง การเดินเรือขึ้นพื้นฐาน และการปฏิบัติการจับสัตว์น้ำด้วยตนเอง
3. เพื่อให้เข้าใจวิถีชีวิตและการทำงานของชาวประมง

III. หลักสูตรการฝึก

1. การเรียนภาคทฤษฎี
 - ความรู้ในการทำประมงทะเลและเครื่องมือประมงทะเล
 - การใช้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมประมง

2. การเรียนภาคปฏิบัติ
 - การทำและประกอบเครื่องมือประมง
 - การเย็บอวน ถักอวน ผูกเบ็ด ต่อเชือก เจียนต่าง ๆ
3. การฝึกภาคทะเล
 - ฝึกการทำประมงด้วยเครื่องมือชนิดต่าง ๆ
4. กิจกรรมพิเศษ
 - การสำรวจหมู่บ้านชาวประมง
 - ทัศนศึกษาโรงงานผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเครื่องมือประมง
 - ชมวิดีโอเกี่ยวกับการประมง
 - สันทนาการ

IV. วิธีการศึกษาอบรม

1. การเรียนภาคทฤษฎี
ผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมดเข้ารับฟังบรรยาย ช่วงบ่ายของวันที่ 29 มีนาคม และวันที่ 7 เมษายน 2537 ณ ห้อง 301 ตึกสำนักงานฝ่ายฝึกอบรม
2. การเรียนภาคปฏิบัติ
ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดฝึกหัดทำและประกอบเครื่องมือประมง ในวันที่ 30- 31 มีนาคม 2537 เช่น การเย็บและซ่อมอวน, การผูกเชือก, การทำลอบปูและสวิง ณ โรงอวนของศูนย์ฯ
3. การฝึกภาคทะเล
ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดเดินทางโดยรถยนต์ของศูนย์ฯ จากศูนย์ฯ ไปพักยัง หอพัก EMDEC จังหวัดระยอง ในวันที่ 1-6 เมษายน 2537 โดยแบ่ง นิสิตออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A และกลุ่ม B เพื่อผลิตเปลี่ยนแปลงลงฝึกภาคทะเลใน เรือ "M.V. Platoo" และเรือ "M.V. Plalung" ในระหว่างวันที่ 2-6 เมษายน 2537 ฝึกทำการประมงด้วยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น อวนลาก, ลอบปู, ยกหมึก ในพื้นที่ทำการประมงใกล้เกาะเสม็ด

4. กิจกรรมพิเศษ

- สํารวจหมู่บ้านชาวประมงที่หมู่บ้านตะพงนอก และหมู่บ้านสวนสน
อําเภอเมือง จังหวัดระยอง และเยี่ยมชมคานเรือ บริษัทคาน-
เรือแหลมเมือง จำกัด ปากน้ำประแสร์ อําเภอแกลง จังหวัด
ระยอง โดยนักศึกษาผลัดกันปฏิบัติ กลุ่ม A และกลุ่ม B ในแต่
ละวันสลับกันฝึกบนเรือ
- เยี่ยมชมโรงงานผลิตอวน บริษัทสยามบราเคอร์ จำกัด ในวันที่
7 เมษายน 2537
- ชมวิดีโอเกี่ยวกับการประมงทะเล และสิ่งแวดล้อมประมง ตลอด
ช่วงการอบรม
- มีการสรุปกิจกรรมโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมในรอบ 3 วัน ของ
การฝึกอบรม
- ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมสัมมนาการเพื่อทำความรู้จัก
คุ้นเคยกันในวันที่ 29 มีนาคม 2537

V. การประเมินผลหลักสูตร

จากแบบสอบถามความคิดเห็นทัศนคติต่อการฝึกอบรมของนักศึกษา ในครั้งที่
ที่ 17 ที่ผ่านมานั้น พอจะสรุปผลการสำรวจจากแบบสอบถาม ซึ่งรายละเอียดในภาค
ผนวกที่ I ดังนี้

1. การฝึกภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ SEAFDEC/ID

- ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของนักศึกษาที่เกี่ยวกับการอบรมเรื่องระยะ
เวลายังน้อยเกินไป ส่วนเรื่องจำนวนวิชา เนื้อหาวิชา เอกสาร
ประกอบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมมีความเหมาะสมพอดี

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาที่ศูนย์ฯ ควรบรรจุไว้ในกรอบคือ การค้ำน้ำ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการจัดการประมง ส่วนวิชาที่นักศึกษาไม่มีความรู้เข้าใจมาก่อน เช่น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ, ชีววิทยาปลา, นิเวศน์วิทยา
 - นักศึกษาทุกคนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการทำประมงทะเลไปใช้ประโยชน์ได้
 - ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับการบรรยายภาคทฤษฎี ด้านสถานที่เห็นว่ามีเหมาะสมดีมาก ทางด้านอุปกรณ์ควรมีเอกสารประกอบคำบรรยาย ทางด้านผู้บรรยายส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้บรรยายมีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดี แต่ควรจะลดการใช้ศัพท์เทคนิคลงบ้าง
 - ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษาเกี่ยวกับภาคปฏิบัติ ด้านสถานที่ส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสมแล้ว ด้านอุปกรณ์ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติเองจริง ๆ น้อย และมีไม่เพียงพอ ผู้บรรยายมีความรู้ความสามารถดี แต่มีเวลาน้อยจึงไม่สามารถอธิบายได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน และมีจำนวนน้อยจึงไม่สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง
2. การฝึกอบรมภาคทะเลและทัศนศึกษา
- นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระยะเวลาการฝึกในเรือน้อยเกินไป สภาพความเป็นอยู่เหมาะสมดี เนื้อหาวิชาค่อนข้างน้อยเกินไป การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ตอบมีส่วนร่วมและได้ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การฝึกน้อย
 - นักศึกษามีความเข้าใจในชีวิตและการทำงานของคนประมงดีขึ้น เมื่อผ่านการอบรมไปแล้ว
 - นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยจับเรือมาก่อน และเมื่อได้ลองหัดจับเรือ Platoo 2 แล้ว ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องยากพอสมควร

- นักศึกษามีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประมงในการจับสัตว์น้ำพอสมควร เมื่อผ่านการฝึกอบรม
 - ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาในการฝึกภาคทะเล และทัศนศึกษาควรเพิ่มระยะเวลาการฝึกในทะเลและการทัศนศึกษาสำรวจ และควรฝึกภาคทะเลในระยะทางไกล ๆ
3. สภาพความเป็นอยู่ทั่วไป
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ภายในหอพัก เกี่ยวกับที่พักมีความสะดวกสบายเหมาะสมดีมาก อาหารส่วนใหญ่มีความเห็นว่าดี แต่ควรปรับปรุงรสชาติ สิ่งอำนวยความสะดวกดีมาก และเจ้าหน้าที่มีการดูแลเอาใจใส่ดี
 - การประสานงานระหว่างผู้ให้การฝึกอบรมกับนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี
4. สันทนาการ
- นักศึกษามีความคิดเห็นว่าดีมีประโยชน์ทำให้รู้จักสนิทสนมกันเร็วขึ้น สมควรให้มีตลอดไป และมีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มสันทนาการและจำนวนครั้งของการสันทนาการ
5. นักศึกษาส่วนใหญ่คิดว่า จะประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังที่วางไว้

สรุปกิจกรรมการฝึกภาคทะเลหลักสูตรระยะสั้นสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย รุ่นที่ 17
ระหว่างวันที่ 1-6 เมษายน 2537

บทนำ

เพื่อให้ นักศึกษามีประสบการณ์ด้านการทำประมงทะเล การใช้ชีวิตบนเรือ ประมงในทะเล และการเดินเรือ ขับเรือ พร้อมทั้งปฏิบัติการจับสัตว์น้ำด้วยตัวเอง ทางศูนย์ฯ จึงได้จัดให้มีการออกฝึกภาคทะเลเป็นเวลา 6 วัน ซึ่งบรรจุอยู่ในหลักสูตร โดยใช้พื้นที่สำหรับการฝึกภาคทะเล บริเวณจังหวัดระยอง แบ่งเป็นกิจกรรมในการฝึกเดินเรือ เป็นการฝึกทำการประมงเดินเรือ ขับเรือ ว่ายนํ้า ดำนํ้า ใช้พื้นที่บริเวณเกาะเสม็ด ส่วนกิจกรรมสำรวจหมู่บ้านชาวประมงเพื่อให้ทราบถึงชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของชาวประมงนั้น ได้จัดให้มีการแบ่งกลุ่มสำรวจ โดยใช้หมู่บ้านชาวประมงสวนสน และหมู่บ้านชาวประมงตะพง รวมไปถึงการเยี่ยมชมคานเรือประแสร์ด้วย ส่วนสถานที่พักได้ใช้หอพักของศูนย์พัฒนาการประมงภาคตะวันออก (EMDEC)

2. เกี่ยวกับเรือที่ใช้ฝึกอบรม

2.1 เรือ "ปลาทุ"

เป็นเรืออวนล้อมไฟเบอร์กลาส ขนาด 68 คันกรอส มีอวนล้อมขนาด ความยาว 600 เมตร ลึก 80 เมตร เป็นเครื่องมือหลัก มีระบบการทำประมงด้วย เครื่องหาฝูงปลาที่ทันสมัยและเครื่องกว้านอวนระบบไฮดรอลิกส์ นอกจากอวนล้อมแล้ว เรือ "ปลาทุ" ยังสามารถทำประมงด้วยเครื่องมือประมงต่าง ๆ ได้อีก เช่น ลอบ, อวนยกหมึก, อวนลอย และเบ็ดราวชนิดต่าง ๆ

2.2 เรือ "ปลาตั้ง"

เป็นเรือไม้ขนาด 18 คันกรอส เครื่องมือประมงหลักคือ อวนลากแผ่น ตะแม่ นอกจากนี้เรือ "ปลาตั้ง" ยังเป็นเรือช่วยในการล่อไฟขณะทำอวนล้อมจับและเป็นเรือสำหรับขนส่งเสบียง และนักศึกษาด้วย

3. การฝึกอบรบและวิธีการฝึกอบรบบนเรือ

การฝึกบนเรือเป็นการฝึกการทำประมงประเภทต่าง ๆ โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน เพื่อสะดวกในการปฏิบัติการโดยสับเปลี่ยนการฝึกบนเรือ "ปลาฝั่ง" ซึ่งเป็นการฝึกทำประมงอวนลาก ส่วนการฝึกทำลอบและยกหมึกบนเรือ "ปลาทุ" นักศึกษาทั้งหมดฝึกพร้อมกัน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การทำประมงลอบปูทับได้

การฝึกการทำประมงลอบปูทับได้ ได้ปฏิบัติในวันที่ 2-4-94 ลงลอบ 1 ครั้ง บริเวณใกล้เกาะเสม็ด โดยใช้ลอบปูทับได้ จำนวน 100 ใบ ทำการทิ้งลอบเวลาประมาณ 0900 น. และทำการกู้ลอบเวลา 1600 น. รวมเวลาทิ้งประมาณ 7 ชั่วโมง สัตว์น้ำที่จับได้ส่วนใหญ่เป็นปูม้า (ประมาณ 35 ตัว)

3.2 การทำประมงอวนลาก

ปฏิบัติการลากอวนทั้งหมด 2 ครั้ง ในวันที่ 2-4-94 โดยแบ่งให้นักศึกษาลงปฏิบัติการในเรือ "ปลาฝั่ง" กลุ่มละ 1 ครั้ง โดยพื้นที่ที่ใช้ในการลากบริเวณทางใต้ห่างจากเกาะเสม็ดประมาณ 3 ไมล์ ระหว่างการฝึกนักศึกษาได้ฝึกการใช้เครื่องมือ Eco-sounder ในการดูระดับความลึกของน้ำและฝูงปลาด้วย

3.3 การทำประมงแหครอบหมึก

การทำประมงแหครอบหมึกโดยใช้แสงไฟล่อนั้น ได้ทำ 2 วัน คือวันที่ 3, 5-4-94 โดยปฏิบัติการคืนละ 5 ครั้ง จากการแบ่งกลุ่มนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม ดังนั้นทุกกลุ่มได้มีโอกาสปฏิบัติการกลุ่มละ 2 ครั้ง ด้วยตนเองโดยแต่ละครั้งของการครอบจะทิ้งช่วงห่างประมาณ 1 ชั่วโมง ส่วนระหว่างที่รอทำประมง นักศึกษาจะฝึกการใช้เครื่องมือวัดกระแสน้ำและเครื่องมือช่วยหาฝูงปลา (Sonar) เมื่อถึงเวลาทำการประมง นักศึกษากลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มจะแบ่งกันทำหน้าที่ในการทำประมง โดยมีกลุ่มที่รับผิดชอบในการสั่งการทำประมงอยู่บนสะพานเดินเรือ โดยสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันจนครบทุกกลุ่ม

3.4 การฝึกทางด้านสมุทรศาสตร์

เครื่องมือสมุทรศาสตร์ที่ทำการสาธิต และให้นักศึกษาใช้งาน ได้แก่ Secchi Disc, Mini Current Meter และ Nansen Water Sampler

Nansen Water Sampler กับ Secchi Disc นั้น ได้สาธิตและฝึกให้นักศึกษาใช้ในช่วงที่เรือ "ปลาทุ" จอดฝึกทางด้านการศึกษาเดินเรือ ส่วนนักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งจะลงฝึกทำอวนลากในเรือ "ปลาปลั่ง"

Mini Current Meter นั้น สาธิตและฝึกให้นักศึกษาใช้ในช่วงทำประมงยกหมึกในเวลาากลางคืน ซึ่งมีการจอดเรือเปิดไฟล่อหมึกและฝูงปลา

3.5 การฝึกว่ายน้ำและดำน้ำแบบ Skin Diving

ในระหว่างการฝึกวันที่ 3, 5-4-94 จะมีการฝึกว่ายน้ำและดำน้ำโดยใช้ Snorkel บริเวณหาดทรายแก้ว และอ่าวพร้าว เกาะเสม็ด เพื่อให้นักศึกษาได้พักผ่อนและฝึกทักษะในการว่ายน้ำและฝึกการดำน้ำแบบใช้ Snorkel ด้วย

3.6 การฝึกขับเรือและการเดินเรือ

การเดินเรือ มีการฝึกการใช้เครื่องมือการเดินเรือต่าง ๆ บนสะพานเดินเรือ โดยกับตันเรือ "ปลาทุ" และลูกเรือ ส่วนการฝึกขับเรือจะใช้เรือ "ปลาทุ 2" ในการฝึก โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยสลับเปลี่ยนกันฝึกหัดขับเรือ

4. กิจกรรมบนฝั่งระหว่างการฝึกภาคทะเล

ในระหว่างที่นักศึกษาพักบนฝั่ง มีการออกสำรวจและเยี่ยมชมหมู่บ้านชาวประมงและกิจการประมง เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่และการทำประมง ตลอดจนกิจการที่เกี่ยวข้องกับการประมงด้วย โดยสถานที่ ๆ สำรวจและเยี่ยมชมมีดังต่อไปนี้

4.1 ศูนย์พัฒนาการประมงอ่าวไทยฝั่งตะวันออก (EMDEC)

ตั้งอยู่บริเวณตำบลเพ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมประมง มีหน้าที่ในด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือจับสัตว์น้ำ ค้นคว้า และทดลองเพื่อพัฒนาอาชีพประมงทะเล การวิจัยเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเพาะเลี้ยงพืชและสัตว์ทะเล

4.2 คานเรือแหลมเมือง

ตั้งอยู่บริเวณตำบลปากน้ำประแสร์ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นธุรกิจการซ่อมเรือประมง โดยมีคุณเสาวลักษณ์ แซ่ฮึง เป็นเจ้าของกิจการ, คุณสกล ถนอม เป็นผู้จัดการและเป็นผู้ให้การต้อนรับคณะผู้เข้าเยี่ยมชม โดยคุณสกล ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับคานเรือว่า ก่อตั้งมากกว่า 30 ปี เป็นคานเรือที่ใหญ่ที่สุดในภาคตะวันออก มีคานสำหรับนำเรือขึ้นซ่อมได้ประมาณ 65 ลำ

4.3 หมู่บ้านชาวประมงบางกระเฉง (ตะพง)

ตั้งอยู่บริเวณตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวประมงขนาดเล็ก มีฐานะยากจน ทำประมงโดยใช้เครื่องมือลอบ และอวนปู เป็นส่วนใหญ่ จากการสำรวจสัมภาษณ์ของนักศึกษา พอจะสรุปได้ว่าปัจจุบันชาวประมงกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการจับสัตว์น้ำได้น้อยลง, การรบกวนทำลายเครื่องมือประมงจากเรืออวนลาก และปัญหาการตั้งถิ่นฐานอย่างผิดกฎหมาย บริเวณชายฝั่งทะเล

4.4 หมู่บ้านชาวประมงสวนสน

ตั้งอยู่บริเวณสวนสน ตำบลเพ ชาวบ้านส่วนใหญ่เป็นชาวประมงขนาดเล็ก เครื่องมือทำการประมงที่ใช้มักเปลี่ยนไปตามฤดูกาล เช่น ลอบหมึก, อวนทับตลิ่ง, อวนปลาหิน และการช้อนแมงกระพรุน จากการสัมภาษณ์ของนักศึกษา ชาวประมงส่วนใหญ่กำลังประสบปัญหาเช่นเดียวกับชาวประมงบางกระเฉง แต่ก็ยังมีปัญหาสำคัญอีกอย่างก็คือ โคนไต้ที่จากทางการไม่อนุญาตให้จอดเรือบริเวณหาดทรายสวนสน เพื่อทำเขื่อนและเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

สรุปผลและข้อ เสนอแนะ

หลักสูตรการฝึกอบรมภาคทะเลของนักศึกษามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 17 นี้ถือได้ว่าประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ก็จะมีเพียงแต่การฝึกทำการประมง อวนล้อม ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักเท่านั้นที่ไม่ได้ทำการฝึก เนื่องจากเหตุสุดวิสัยเกี่ยวกับ เครื่องมือช่วยกว้าน (Davit) ชัดข้องไม่สามารถปฏิบัติการได้ แต่อย่างไรก็ตาม นักศึกษาก็ได้ฝึกทำการประมงครบหมักแทน ซึ่งก็เป็นการปฏิบัติการด้วยนักศึกษาเอง ซึ่งผลการปฏิบัติก็เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ในเรือ M.V. Platoo ยังมีเครื่องมือทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ที่ช่วยในการจับปลา เช่น Ecosounder, Scanning Sonar และ Radar เป็นต้น ซึ่งนักศึกษาก็ได้มีโอกาสฝึกการใช้เครื่องมือที่ทันสมัยเหล่านี้ด้วย

จากการสรุปแบบสอบถามของนักศึกษา และจากการสรุปผลการฝึกภาคทะเลของนักศึกษา (7-4-94) นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพอใจกับแบบแผนและวิธีการฝึก และมีทัศนคติกับการทำการประมงในทางที่ดี เข้าใจและรับทราบสภาพชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านดียิ่งขึ้น ทุกคนมีความประทับใจในการที่ได้มีประสบการณ์ในการทำการประมงทะเล ทุกคนมีความตั้งใจในการฝึกอยู่ในกฎและระเบียบของการฝึกเป็นอย่างดี และทุกคนมีความคิดเห็นว่าการฝึกหลักสูตรสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อไป

ผลการประเมินผล
การฝึกอบรมระยะสั้น สำหรับนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 17
(ระหว่างวันที่ 29 มีนาคม ถึงวันที่ 8 เมษายน 2537)

I. การศึกษาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่ SEAFDEC/TD

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอบรม จำแนกตามสถาบันที่เข้ารับการอบรม

1.1	ระยะเวลาการอบรม	ม.เกษตร	ม.ขอนแก่น	ม.แม่โจ้	รวม
	มาก	-	-	-	-
	พอดี	-	2	2	4
	น้อย	10	1	13	24
1.2	จำนวนวิชา				
	มาก	1	-	2	3
	พอดี	5	3	9	17
	น้อย	4	-	4	8
1.3	เนื้อหาวิชา				
	มาก	1	-	-	1
	พอดี	4	2	10	16
	น้อย	5	1	5	11
1.4	เอกสารประกอบ				
	มาก	1	-	1	2
	พอดี	7	2	10	19
	น้อย	2	1	4	7

1.5 อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึก	ม.เกษตร	ม.ขอนแก่น	ม.แม่โจ้	รวม
มาก	1	-	8	9
พอดี	5	2	7	14
น้อย	4	1	-	5

2. ทางศูนย์ฯ ควรพิจารณาบรรจุไว้ในการศึกษาอบรมเพิ่มเติมในหลักสูตร
- การเดินเรือ และวิชาชาวเรือ
 - การอนุรักษ์ทรัพยากรทะเล
 - การจัดการการประมงพาณิชย์ และประมงพื้นบ้านของไทย
 - เครื่องมือช่วยในการทำประมง
 - เศรษฐศาสตร์กลไกของเรือ
 - การเก็บรักษาตัวอย่างสัตว์น้ำ
 - นิเวศน์วิทยา
 - การค่าน้ำ
 - เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - สมุทรศาสตร์และการใช้เครื่องมือ
 - การแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
 - การศึกษาข้อมูลทางการประมง
3. วิชาที่นิสิตมีความรู้ความเข้าใจหรือเคยศึกษามาก่อนเข้ารับการฝึกอบรม
- การจัดการประมง
 - เครื่องมือประมง
 - ชีววิทยาของปลา/สัตว์ทะเล
 - นิเวศน์วิทยาทางทะเล
 - เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
 - สัตว์วิทยา
4. จากการฝึกอบรมนิสิตสามารถนำความรู้ที่ได้เรื่องการทำประมงทะเล และสมุทรศาสตร์ไปใช้ประโยชน์
ได้	(28)
ไม่ได้	(-)

5. ความคิดเห็นเพิ่มเติมของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการบรรยายภาคทฤษฎี
- สถานที่
- ดีมาก (9)
 - เหมาะสม (3)
 - ยังไม่ดีพอ (1)
- อุปกรณ์
- ควรจัดทำหนังสือประกอบการบรรยาย (2)
 - พร้อม (8)
 - อุปกรณ์ไม่เพียงพอ (2)
- ผู้บรรยาย
- มีความรู้ดีมาก (9)
 - ขาดรายละเอียด (3)
 - มีเวลาน้อย (3)
 - ควรแก้ไขการนำเสนอข้อมูล (1)
 - ควรลดศัพท์เทคนิค (2)
 - มีผู้บรรยายน้อยเกินไป (1)
 - ควรบรรยายจากประสบการณ์ (1)
6. ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการฝึกภาคปฏิบัติ
- สถานที่
- เหมาะสม (4)
 - ร้อนและใหญ่เกินไป (1)
- อุปกรณ์
- มีมากเกินไป (1)
 - มีน้อย (1)
 - ทันสมัย (1)
- ผู้บรรยาย
- มีความรู้ความสามารถ (1)
 - อธิบายไม่ละเอียด (2)
 - ให้รายละเอียดพอสมควร (1)
 - ควรสอดแทรกความรู้อื่น ๆ ในระหว่างปฏิบัติ (1)
 - ควรสอนทฤษฎีก่อนลงมือปฏิบัติ (2)

II. การฝึกอบรมภาคทะเลและทัศนศึกษา

1. นิสิตมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการฝึกภาคทะเล
 - ระยะเวลาการฝึกบนเรือ
 - เหมาะสม (8)
 - น้อยเกินไป (20)
 - สภาพความเป็นอยู่
 - เหมาะสมดี (21)
 - ไม่ค่อยเหมาะสม (7)
 - เนื้อหาวิชา
 - มากเกินไป (2)
 - เหมาะสมดี (13)
 - น้อยเกินไป (13)
 - การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน
 - มีส่วนร่วม (22)
 - มีส่วนร่วมน้อยไป (6)
 - การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การฝึก
 - ได้ใช้เครื่องมือพอเหมาะ (10)
 - ได้ใช้เครื่องมือน้อย (18)
2. นิสิตมีความเข้าใจในชีวิตและการทำงานของชาวประมง
 - เข้าใจดีมากขึ้น (2)
 - เข้าใจดีขึ้น (26)
 - ยังคงไม่เข้าใจ (-)

3. นิสิตกับการจับเรือ
- เคยจับ (7)
 - ไม่เคยจับ (21)
- ความคิดเห็นของนิสิตเกี่ยวกับการจับเรือ
- ง่ายมาก (5)
 - ยากพอสมควร (22)
 - ยากมาก (1)
4. นิสิตมีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือประมงในการจับสัตว์น้ำอย่างไร
- เป็นอย่างดี (1)
 - พอสมควร
 - ยังไม่เข้าใจบางชนิด เช่น อวนล้อม (7)
5. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของนิสิตในการฝึกภาคทะเลและทัศนศึกษา
- ควรเพิ่มระยะเวลาการฝึก (16)
 - ควรจัดให้มีการฝึกภาคทะเลในระยะทางไกล ๆ (4)
 - ควรทดลองทำประมงหลายบริเวณเพื่อเปรียบเทียบ (1)
 - ควรบรรยายสรุปก่อนปฏิบัติจริง (2)
 - ควรทำประมงอวนลากหรือยกหมึกก่อนเพื่อนำมาเป็นเหยื่อในลอบปู (1)
 - ควรเพิ่มการฝึกจับสัตว์น้ำชนิดอื่น ๆ ด้วยเครื่องมือชนิดอื่น ๆ อีก (3)
 - มีการสอนการตกปลา (1)
 - ควรคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลักและควบคุมผู้ฝึกอบรมให้มากขึ้น (2)
 - มีการสอนการดำน้ำแบบ SCUBA Diving (1)
 - ควรจัดกลุ่มนักศึกษาให้เล็กลง (2)
 - ควรสร้างหอบังคับการเรือจำลองให้ฝึกปฏิบัติก่อนของจริง (1)
 - เพิ่มการเยี่ยมชมตู้ต่อเรือ และโรงงานแปรรูปสัตว์น้ำ (2)
 - จัดให้มีทัศนศึกษาตามแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทาง (1)

III. สภาพความเป็นอยู่ที่ทั่วไป

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ภายในหอพัก
 - ที่พัก
 - สะดวกสบาย (28)
 - อาหาร
 - มีมากพอ (8)
 - ดี (12)
 - อร่อยพอสมควร (8)
 - เจ้าหน้าที่
 - ดูแลเอาใจใส่ดีมาก (17)
 - เป็นกันเองดี (9)
 - พอใช้ (2)
 - สิ่งอำนวยความสะดวก
 - มากเกินไป (1)
 - ดีมาก (17)
 - เหมาะสม (6)
 - ยังไม่พอใจ (4)
 - อื่น ๆ
 - ควรลดนักศึกษาในการจัดเข้าพักในหอ (1)
 - มีการจัดกิจกรรมระหว่างนักศึกษากับเจ้าหน้าที่หอพักและทานอาหารร่วมกัน (1)
 - ควรมีร้านสหกรณ์จำหน่ายสินค้าที่จำเป็น (1)
 - ควรปรับปรุงบริเวณรอบ ๆ หอพักให้ร่มรื่นขึ้น (1)
 - ควรเพิ่มที่ซักผ้า, อบผ้า และเตารีด (2)
 - ควรปรับปรุงโทรศัพท์ (1)
 - ควรมีสนามิให้เล่นกีฬา (1)

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างนักศึกษาและผู้ให้การฝึกอบรม
ดีมาก	(10)
ดี	(10)
พอใช้	(4)
ยังไม่ดีพอ	(4)

IV. สันทนาการ

1. การจัดการสันทนาการมีประโยชน์ต่อนิสิต
มีประโยชน์ (28)
2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสันทนาการ
- ควรเพิ่มการสันทนาการ (8)
 - ควรเพิ่มจำนวนครั้งของการสันทนาการ (13)
 - เหมาะสมแล้ว (5)
 - ควรมีข้อมูลและความพร้อมมากกว่านี้ (1)
 - ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่ (1)

- V. นิสิตคิดว่าประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังดังนี้
ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง	(16)
ประสบผลสำเร็จพอสมควร	(10)
ไม่ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง	(1)

หลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นสำหรับ
นักศึกษามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 17

- ชื่อหลักสูตร : เทคโนโลยีการทำประมงทะเล
ระยะเวลาฝึกอบรม : 29 มีนาคม - 8 เมษายน (11 วัน)
วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการทำ
ประมงทะเล โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมประมง
2. เพื่อให้นิสิตนักศึกษามีประสบการณ์ด้านการออกแบบและ
สร้างเครื่องมือประมง, การเดินเรือขึ้นพื้นฐาน และ
การปฏิบัติการจับสัตว์น้ำด้วยตนเอง
3. เพื่อให้เข้าใจวิถีชีวิตและการทำงานของชาวประมง

หลักสูตรการฝึกประกอบด้วย

1. การเรียนภาคทฤษฎี
ความรู้ในการทำประมงทะเล และ เครื่องมือ
ประมงทะเล
การใช้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมประมง
2. การเรียนภาคปฏิบัติ
การทำและประกอบเครื่องมือประมง
การเขี่ยอวน ถักอวน ผูกเบ็ด ต่อเชือก
เจ็อนต่าง ๆ
3. การฝึกภาคทะเล
ฝึกการทำประมงด้วยเครื่องมือประมงชนิดต่าง ๆ
4. กิจกรรมพิเศษ
สำรวจหมู่บ้านชาวประมง
ทัศนศึกษาโรงงานผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทำเครื่องมือประมง
ชมวิดีโอเกี่ยวกับการทำประมง
สันทนากการ

ตารางการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น
สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย รุ่นที่ 17
29 มีนาคม - 8 เมษายน 2537

วันอังคารที่ 29 มีนาคม 2537

0900 น.	ชมวิดีโอเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์ฯ
1000 น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม (คร. ไมตรี ดวงสวัสดิ์)
1100-1200 น.	ชมสถานที่ (อ. วรวิทย์ วัณชญา และ อ. อาภา คงทน)
1330-1500 น.	ปฐมนิเทศน์และความคาดหวังในการเข้ารับการฝึกอบรม (อ. คำรงค์ ศิลปชัย และ อ. บัณฑิต โชคสงวน)
1530-1630 น.	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเครื่องมือประมง และการทำประมงทะเล (อ. บัณฑิต โชคสงวน)
1900-2100 น.	กิจกรรมและสันตนาการ (อ. สุภาภรณ์ อนุชิราชีวะ)

วันพุธที่ 30 มีนาคม 2537

0900-1200 น.	การเก็บอวนและซ่อมอวน (อ. อาภา คงทน และ อ. วิฑูรย์ ชนสารสาคร)
1330-1630 น.	การผูกเชือกและต่อเชือก (อ. อาภา คงทน และ อ. วิฑูรย์ ชนสารสาคร)
1900-2100 น.	ชมวิดีโอเกี่ยวกับการทำประมงทะเล และสิ่งแวดล้อมประมง

วันพฤหัสบดีที่ 31 มีนาคม 2537

0900-1600 น.	การทำและประกอบเครื่องมือประมงขนาดเล็ก (อ. วรวิทย์ วัณชญา และ อ. วิฑูรย์ ชนสารสาคร)
1900-2100 น.	ชมวิดีโอเกี่ยวกับการประมงทะเลและสรุปกิจกรรม ในรอบ 3 วัน

นศุภกรที่ 1 เมษายน 2537

0900-1100 น.

การเตรียมตัวออกฝึกภาคทะเล

(อ.บัณฑิต ไชคสงวน และที่มงาน)

1300 น.

ออกเดินทางจากหอพักไปฝึกภาคทะเลที่จังหวัดระยอง
โดยรถบัสของศูนย์ฯ

ในเสาร์ที่ 2-6 เมษายน 2537

ออกฝึกภาคทะเลบนเรือฝึก M.V. PLATOO และ M.V. PLALUNG
ตั้งหัวข้อต่อไปนี้

- การทำประมงอวนลาก
- การทำประมงลอบ
- การทำประมงยกหมึก
- การทำประมงด้วยเครื่องมืออวนล้อมจับ
- การใช้เครื่องมือประมงอิเล็กทรอนิกส์
- การใช้เครื่องมือสมุทรศาสตร์
- การเดินเรือและจับเรือ
- การว่ายนน้ำและดำน้ำ
- การสำรวจหมู่บ้านประมง และคู่มือการประมง

เดินทางกลับจากจังหวัดระยอง วันพุธที่ 6 เมษายน 2537 เวลา 1300 น.
โดยรถบัสศูนย์ฯ

วันหยุดสัปดาห์ที่ 7 เมษายน 2537

0900-1200 น.

สรุปผลการฝึกภาคทะเลบนเรือ M.V. PLATOO และ
M.V. PLALUNG

(อ.บัณฑิต ไชคสงวน และที่มงาน)

1330-1630 น.

การใช้ทรัพยากรประมงและสิ่งแวดล้อมประมง

(อ.ประเสริฐ มรรษทวิ และ อ.อัศนีย์ มั่นประสิทธิ์)

วันศุกร์ที่ 8 เมษายน 2537

0900-1100 น.

สรุปผลการฝึกอบรม

(อ.บัณฑิต โชคสงวน และทีมงาน)

1100-1200 น.

พิธีปิดการฝึกอบรม

(อ.ประเสริฐ มรรษทวี)

รายชื่อนักศึกษามหาวิทยาลัย รุ่นที่ 17

คณะประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. นายเกียรติศักดิ์ น้อยศิลา	(Mr. Kiatisak Noisila)
2. นายชัยวุฒิ กรุดพันธ์	(Mr. Chaivuth Kruidphun)
3. นายไพรัตน์ อนันตรักษ์	(Mr. Pairat Anantaruksana)
4. นายวิษณุ ยาทอมทอง	(Mr. Visanu Yahomthong)
5. นายวีระ วิลาศรี	(Mr. Veera Vilasri)
6. นางสาวจรงจิต สุนัยรัตนภรณ์	(Ms. Chrunghit Sunairatanaporn)
7. นางสาวธนิศา อินทรโยธา	(Ms. Thanida Intornyotha)
8. นางสาวพิศมัย เฉลยศักดิ์	(Ms. Pisamai Chalueysakdi)
9. นางสาวสารินี ตันติภาสวสิน	(Ms. Sarinee Tantipasvasin)
10. นางสาวสุนีรัตน์ เรืองสมบูรณ์	(Ms. Suneerat Ruangsomboon)
11. นางสาววริษฐา อังศิริจินดา	(Ms. Varitha Aungsirichinda)

คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. นายศิริชัย จงจินตรักษา	(Mr. Sirichai Chongchintraksa)
2. นางสาวพิศิกาน เมฆจรัสกุล	(Ms. Thitikarn Mekcharaskul)
3. นางสาวปานจิตต์ จันทขัมมา	(Ms. Panchit Chantakamma)

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

1. นายจรุง ชุมแดง	(Mr. Charung Chumdaeng)
2. นายสุวิทย์ วุฒิสุทธิเมธาวิ	(Mr. Suvit Vuthisuthimetavee)
3. นายसानิตย์ เส็งวัน	(Mr. Sanit Sengwun)
4. นายสรายุศ แซ่อึ้ง	(Mr. Saranyoth Sae-Ung)
5. นายศุภกานจักษ์ เข้มสันเทียะ	(Mr. Supakarn Khemsunthae)
6. นายสงกรานต์ กุศลวิสุกุล	(Mr. Songkran Koosrisakul)
7. นายพงษ์พันธ์ รักอักษร	(Mr. Pongphan Rukaucsorn)
8. นายจิรศักดิ์ พิมพ์น้ำคำ	(Mr. Jirasakdi Pimnumkum)

สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

9. นายบรรจง บัวหุ้ง	(Mr. Banchong Buahung)
10. นายพลสันต์ แก้วแดง	(Mr. Pholsant Kaewdaeng)
11. นายทินกร กรีดกราย	(Mr. Thinakorn Kreedkrai)
12. นายสมบัติ ทวีสุข	(Mr. Sombat Thaweesuk)
13. นายสุรชัย ทังเฮียง	(Mr. Surachai Tungheang)
14. นางสาวอัจฉรีย์ มัชฌิมapiro	(Ms. Aucharee Muchimapiro)
15. นางสาวศิริกุล เกตุแยม	(Ms. Sirikul Ketyam)
16. นางสาวสันทนา แสนสุข	(Ms. Sunthana Saensuk)
-

เริ่มต้นการฝึก ...

ผู้ทะเล ... เป็นชาวทะเล

รู้จักชีวิตชาวประมง ... ?

เป็นชาวประมงนี้ลำบากนะ ... จะบอกให้

ท่านสุนทรภู่ ... ทำเร็น

ประสานงา ... ประสาเพลง

คืออย่างนั้นะ ... พวกเรา

